

3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Литвин І.І. Адміністративно-правові відносини у сфері надання освітніх послуг : дис. д-ра юридичних наук : 12.00.07 / Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2016. 428 с.
5. Мацелик Т.О. Суб'єкти адміністративного права: поняття та система: монографія. Ірпінь : Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2013. 342 с.
6. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
7. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 року № 2628-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.
8. Про затвердження Примірною положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України: наказ Міністерства освіти і науки України від 15.11.2007 N 1010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1010290-07#Text>.
9. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
10. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
11. Сандул Я.М. До визначення категорії «суб'єкт адміністративного права». *Наше право*. 2014. № 7. С. 99–103.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.3.19>

МИКОЛАСЦЬ Д.А.

**СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ВІДНОСИН У СФЕРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

**THE SYSTEM OF THE PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE-LEGAL REGULATION
OF RELATIONS IN POWER ENGINEERING
AMIDST UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION**

Актуальність статті полягає в тому, що наукове опрацювання принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики надасть можливість глибше розкрити його призначення, зв'язок між правом, економікою, національною безпекою та потребами населення. Крім того, встановлені принципи адміністративно-правового регулювання визначатимуть межі державного впливу із урахуванням як потреби у залученні інвестицій, так і потреби у захисті прав споживачів та якості наданої електроенергії. Закріплення ж адміністративно-правових принципів на законодавчому рівні дозволить об'єднати чинне законодавство в сфері електроенергії спільними цінностями й оперативніше виявляти правопорушення в цій сфері. У статті проаналізовано класифікацію принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики. Виведено їх види та деталізовано специфіку розподілу. Охарактеризовано зміст та значення кожного принципу адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики в умовах євроінтеграції України. З'ясовано, що адаптивність та інноваційність є принципами, що обмежують застосування адміністративно-правового регулювання, вказують на потребу в припиненні його використання або ж зміні методу на заохочення та рекомендації, адже в іншому разі неможливо

© МИКОЛАСЦЬ Д.А. – аспірант (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

буде досягти позитивного результату. Принцип цілеспрямованості є властивим для адміністративно-правового регулювання будь-яких відносин, а не лише у сфері електроенергетики, оскільки будь-яка ціль діяльності, визначеної адміністративним законодавством, встановлюється завчасно. Наголошено, що держава повинна з активного учасника відносин у сфері електроенергії через державні підприємства, регулятора стати більш пасивним, тобто контролювати та наглядати за правомірністю дій інших суб'єктів. Зрозуміло, що такий перехід не може відбуватися за короткий період часу, а тому рівень участі держави має зменшуватися поступово разом із збільшенням конкурентоспроможних суб'єктів господарювання. Відповідно, ще одним аспектом реалізації принципу субсидіарної участі держави є використання в адміністративному законодавстві методів заохочення, рекомендації для спонукання процесу лібералізації, створення комфортних умов розвитку бізнесу в сфері електроенергетики для інвесторів.

Ключові слова: *принципи, адміністративне законодавство, адміністративно-правове регулювання, електроенергетика, електроенергія.*

The relevance of the article is that the scientific elaboration of the principles of administrative and legal regulation of relations in the field of electricity will provide an opportunity to better reveal its purpose, the relationship between law, economics, national security and the needs of the population. In addition, the established principles of administrative and legal regulation will determine the limits of state influence, taking into account the need to attract investment, as well as the need to protect consumer rights and the quality of electricity provided. Consolidation of administrative and legal principles at the legislative level will allow to unite the current legislation in the field of electricity with common values and to detect violations in this area more quickly. In the article the classification of principles of administrative and legal regulation of relations in the field of electricity is analyzed. Their types are derived and the specifics of distribution are detailed. The content and significance of each principle of administrative and legal regulation of relations in the field of electricity in the context of Ukraine's European integration are described. It has been found that adaptability and innovation are principles that limit the application of administrative and legal regulation, indicate the need to stop its use or change the method to incentives and recommendations, because otherwise it will be impossible to achieve a positive result. For its part, the principle of purposefulness is inherent in the administrative and legal regulation of any relationship, not just in the field of electricity, as any purpose of the activity defined by administrative law is set in advance. It is emphasized that the state should become more passive from an active participant in the relations in the field of electricity through state-owned enterprises, the regulator, ie to control and supervise the legality of actions of other entities. It is clear that such a transition cannot take place in a short period of time, and therefore the level of state participation should decrease gradually along with the increase of competitive economic entities. Accordingly, another aspect of the implementation of the principle of subsidiary participation of the state is the use in administrative legislation of methods of encouragement, recommendations to encourage the liberalization process, creating comfortable conditions for business development in the field of electricity for investors.

Key words: *principles, administrative legislation, administrative and legal regulation, electric power industry, electric power.*

Актуальність теми. Наукове опрацювання принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики надасть можливість глибше розкрити його призначення, зв'язок між правом, економікою, національною безпекою та потребами населення. Крім того, встановлені принципи адміністративно-правового регулювання визначатимуть межі державного впливу із урахуванням потреби як у залученні інвестицій, так і у захисті прав споживачів та якості наданої електроенергії. Закріплення ж адміністративно-правових принципів на законодавчому рівні дозволить об'єднати чинне законодавство в сфері електроенергії спільними цінностями й більш оперативно виявляти правопорушення в цій сфері.

Стан дослідження. Питання принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики є малодослідженими. Проте частково вони були опрацьовані в наукових роботах таких вчених, як В.А. Андронов, А.А. Баженова, М.С. Блохіна, Я.Г. Воронін, Є.Є. Додіна, І.І. Дороніна, К.П. Жидченко, Ю.М. Кириченко, С.М. Клімова, О.М. Коротун, В.А. Крижановська, Р.М. Крушельницький, М.М. Кузьміна, В.В. Лашак, Д.В. Малишко, Ю.І. Матвєєва, В.І. Муравйова, Л.Р. Наливайко, О.І. Нікітенко, Р.І. Раїмов, М.Ю. Романов, А.С. Славко, В.Д. Струкова, Р.В. Тополя, П.О. Яковлев.

Виклад основного матеріалу. Принципи адміністративно-правового регулювання відносин спрямовані на об'єднання адміністративно-правового регулювання, встановлення єдиних цінностей та пріоритетів, які необхідно застосовувати під час реалізації норм права. Це особливо стосується відносин у сфері електроенергетики, оскільки адміністративне законодавство не систематизоване, містить поєднання сучасних та застарілих норм, що збільшує ймовірність виникнення колізій та прогалин й одночасно зменшує можливість ефективно досліджувати правомірність діяльності усіх залучених суб'єктів. Дослідження принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики ускладнено й тим, що це питання найбільш висвітлено з управлінського та економічного боку, а отже, й потребує правового осмислення. Наприклад, Д.І. Курбатов, досліджуючи принципи об'єднаної електромережі, виділяє такий перелік: цілеспрямованість, комплексність, ієрархічність, адаптивність, ефективність, законність, пріоритетність, інноваційність, захист довкілля, наукове забезпечення та підтримка національного виробника, інтеграція до європейського простору [1, с. 83–84]. Для адміністративно-правового регулювання властивим є імперативність та структурність, а тому кожен із наведених принципів буде дещо змінювати свій зміст під впливом встановлених особливостей. Так, адаптивність та інноваційність є принципами, що обмежують застосування адміністративно-правового регулювання, вказують на потребу в припиненні його використання або ж зміні методу на заохочення та рекомендації, адже в іншому разі неможливо буде досягти позитивного результату. Принцип цілеспрямованості є властивим для адміністративно-правового регулювання будь-яких відносин, а не лише для сфери електроенергетики, оскільки будь-яка ціль діяльності, визначеної адміністративним законодавством, встановлюється завчасно.

Слід уточнити, що принцип ієрархічності, хоча й властивий для адміністративно-правового регулювання, у відносинах у сфері електроенергії застосовується лише частково – в аспектах контролю, нагляду й взаємодії між державними підприємствами й органами публічної влади. В інших випадках суб'єкти відносин є рівними, хоча й свобода їх дій дещо обмежена нормами адміністративного права. Окремо варто наголосити, що адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики охоплює питання не лише відносин із органами публічної влади, але й усі питання публічного характеру, що можуть становити суспільний інтерес або ж його порушувати. Тому його принципи повинні охоплювати соціальні, екологічні, економічні та управлінські аспекти відносин у сфері електроенергетики задля запобігання позаправовій діяльності.

В.І. Муравйова, досліджуючи принципи енергетичного права ЄС, визначає такі: недискримінації, транспарентності, незаподіяння шкоди довкіллю, урахування соціальних чинників в енергополітиці [2, с. 71]. Під час виробництва, постачання та розподілу електроенергетики шкода може бути завдана не лише навколишньому середовищу, але й здоров'ю людей та особливо працівників. Тому під час адміністративно-правового визначення прав суб'єктів господарювання, їх можливостей у сфері електроенергетики має завчасно бути встановлено заборони для завдання шкоди життю та здоров'ю населення, передбачено заходи з попередження неправомірної діяльності. Крім того, законодавство має містити перелік адміністративно-правових заходів, що можуть застосовуватися для попередження випадків дискримінації учасників ринку електроенергетики. Це стосується попередження випадків антиконкурентної поведінки, порушень правил аукціону. Не менш важливим є захист прав споживачів, що й відповідає соціальним принципам адміністративно-правового регулювання. Сьогодні як побутові, так і непобутові споживачі не можуть вплинути на ціноутворення шляхом вибору найбільш клієнторієнтованого підприємства постачання та розподілу, а отже, й не можуть вплинути на якість надання послуг. Держава у цьому разі повинна гарантувати якість та оперативність надання послуг та притягнення до юридичної відповідальності, а також здійснювати соціальний захист вразливих верств населення. Для цього принципами адміністративно-правового регулювання має бути прозорість, соціальна орієнтованість, наявність засобів захисту прав суб'єктів відносин у сфері електроенергетики.

Дещо інший підхід застосовує Н.О. Рязанова та до принципів правового регулювання енергетики відносить: інноваційність, самодостатність, стійкість та конкурентоспроможність [3, с. 87]. Найбільш спірним та складним у втіленні є принцип самодостатності. Зрозуміло, що електроенергетика з огляду на її важливість для функціонування об'єктів критичної кризової інфраструктури не повинна залежати від політичної волі чи зовнішніх факторів. Тобто адміністративно-правове регулювання повинно створити повністю незалежну та неупереджену систему виготовлення та розподілу електроенергії. Це повинно й охоплювати проблеми постачання палива для теплоелектростанцій та проблему управління підприємствами з постачання та розподілу електроенергетики іноземними громадянами. З іншого боку, євроінтеграція визначає зближення європейського та національного ринку електроенергії, що дещо змінює принцип незалежності, зобов'язує суб'єктів до співпраці. Тому більш доречним буде вже дотримання принципу захисту національних інтересів, що вказуватиме, які відносини варто заохочувати, а які навпаки – обмежувати.

На думку С.В. Майстро, для державного регулювання розвитку альтернативної енергетики характерними є принципи наукової обґрунтованості, законності, прогнозованості, системності, протекціонізму, прозорості, ефективності, соціальної відповідальності та безпечності [4, с. 39]. Найбільш складним для втілення є принцип наукової обґрунтованості, оскільки для перевірки на науковість необхідно застосовувати окрему процедуру та залучати осіб, що володіють спеціальними професійними знаннями. На рівні підзаконних нормативно-правових актів такий процес ускладнений відсутністю навиків юридичної техніки, тоді як на рівні законів ускладняється контроль за науковістю. У цьому контексті адміністративне законодавство не повинно містити положень, які протирічать чи унеможливають звичайний процес виробництва та постачання електроенергії. Запровадження нових технологій та методів уже відповідає принципу інноваційності, що для адміністративно-правового регулювання означає заохочення підприємницької діяльності, зменшення податкового навантаження, запозичення міжнародного досвіду.

У Зеленій книзі ЄС «Європейська стратегія сталого, конкурентоспроможної та надійної енергетики» встановлено принципи конкурентоспроможності, диверсифікації енергетичного балансу, сприяння сталому розвитку, координації зовнішньої енергетичної політики [5]. Адміністративно-правове регулювання повинно все менше впливати на відносини між суб'єктами господарювання в сфері електроенергетики, а тому принцип конкурентоспроможності варто розглядати в контексті свободи дій, вільного ринку та зменшення втручання держави. Останнє, відповідно до норм адміністративного законодавства, має здійснюватися на субсидіарній основі. Важливим є принцип координації, або ж узгодження, що стосується прав, обов'язків та інтересів кожного із суб'єктів відносин у сфері електроенергетики, а також європейських партнерів.

Отже, на основі проведеного дослідження можливо дійти висновку, що принципами адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики є:

- 1) принцип правової визначеності адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики;
- 2) принцип економічної обґрунтованості адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики;
- 3) принцип мінімізації шкоди для довкілля та здоров'я людей адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики;
- 4) принцип транспарентності адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики;
- 5) принцип адміністративно-правового регулювання щодо субсидіарної участі держави у відносинах у сфері електроенергетики;
- 6) принцип наукової обґрунтованості та інноваційності адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики.

Одним із основних принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики є принцип правової визначеності. Він тісно пов'язаний із концепцією сталого розвитку, що прийнята в ЄС для державного управління, й передбачає створення умов стабільного, прогнозованого та керованого розвитку, у тому числі сферою електроенергетики. Ю.І. Матвєєва, досліджуючи принцип правової визначеності, розуміє його як вимогу до якості законодавства, яке має бути чітким, точним, зрозумілим, передбачуваним. Передбачуваним воно може бути лише тоді, коли норми права є зрозумілими, чітко сформульованими та доступними [6, с. 97]. Таким чином, адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики для того щоб відповідати принципу правової визначеності, повинно бути зрозумілим та пе-

редбачуваним, а зміни, які вносяться до законодавства, повинні мати тривалу дію впровадження. Наприклад, податкове навантаження на суб'єктів «зеленої енергетики» збільшується поступово, залежно від тривалості укладеного договору, а тому витрати можливо передбачити та розрахувати. Крім того, принцип правової визначеності повинен стосуватися і юридичної техніки написання актів, особливо тих, що мають частково технічний характер чи потребують використання єдиної термінології, оскільки це впливає на формування системного розуміння адміністративного законодавства.

Принцип правової визначеності полягає у створенні системного й узгодженого законодавства у сфері електроенергетики, яке відповідає загальнодержавним цілям, є зрозумілим та передбачуваним для усіх суб'єктів відносин, однак продовжує розвиватися відповідно до євроінтеграційного напрямку та пристосовуватися до інноваційних наукових й екологічних вимог.

Наступним принципом адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики є принцип економічної зумовленості. Процес виготовлення, постачання та розподілу електроенергії вимагає фінансування, однак з огляду на неможливість нормального функціонування сучасного суспільства без використання електроенергії, ціни на неї мають регулюватися та обмежуватися для підтримання доступності та всезагальності. Тому принцип економічної зумовленості поширюється на процес виготовлення щодо доречності застосування застарілих технологій і методів виробництва, як у в разі із теплоелектростанціями, так і на процес споживання щодо регулювання тарифів, їх підняття чи зниження. Досліджуючи це питання, В.В. Лашак зауважує проблему того, що «побутові споживачі не здатні впливати на якість надання послуг з електропостачання, а сама ціна на електроенергію не є прозорою, що робить права споживачів незахищеними. Також споживачі не мають засобів впливу на постачальників, які не виконують умови договору. З іншого боку, ціноутворення для виробників електроенергії теж не є прозорим, що унеможлиблює рівні умови конкуренції між ними, особливо за різних технологій виробництва (ГЕС, АЕС, ТЕС) [7, с. 106]. Тобто реалізація принципу економічної зумовленості має цілий ряд проблем для усіх суб'єктів відносин у сфері електроенергетики. Для споживачів економічна зумовленість повинна впливати на процес формування бюджету щодо передбачення виплат для покриття витрат на електроенергію малозабезпечених категорій населення. Для суб'єктів господарювання бюджет повинен формуватися із розрахунку на плановані дотації та інвестиції.

Ще одним принципом адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики є принцип транспарентності. Транспарентність поєднує у собі, як інформаційне забезпечення, так і прозорість та гласність управління сферою електроенергетики. Принцип транспарентності відповідає європейським вимогам до національного законодавства та частково уже втілений. Так, будь-яка діяльність органів державної влади та, зокрема, їх посадових осіб є публічною, відповідає чітко встановленим повноваженням, а за порушення обов'язків наступає відповідальність. Водночас Л.Р. Наливайко до ознак транспарентності відносить «пріоритетність над закритістю, невід'ємний зв'язок із верховенством права, повноту наданої інформації, своєчасність її отримання, реальну можливість впливати на рішення, цілісність інформації [8, с. 28]. Тобто транспарентність повинна проявлятися у реальній здатності громадських організацій та інших зацікавлених суб'єктів впливати на сферу електроенергетики. Зрозуміло, що такий вплив не може суперечити національним інтересам, однак пропозиції щодо покращення або ж зауваження щодо невідповідності якості послуг з постачання електроенергії їх вартості повинні обов'язково розглядатися, а процедура такого розгляду має встановлюватися на рівні адміністративного законодавства.

Принцип транспарентності полягає у налагодженні комунікації та взаємного впливу усіх суб'єктів відносин у сфері електроенергетики між собою, сприяння прозорості та гласності управління. Варто зауважити, що для втілення в адміністративно-правовому регулюванні принципу транспарентності необхідним є й поширення електронних засобів комунікації, що збільшує швидкість та легше спілкування. Тому реалізація цього принципу є невіддільною від реалізації принципів інноваційності та науковості.

До принципів адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики варто віднести і принцип мінімізації шкоди для довкілля та здоров'я людей. Під час визначення пріоритетних напрямів розвитку електроенергетики необхідно враховувати інтереси суспільства та довготривалі наслідки від виробництва та розподілу електроенергії, які не завжди можливо розцінювати позитивно. Серед проблем, які може спричинити порушення екологічних стандартів у сфері електроенергетики, І.В. Сегеда виділяє: техніко-виробничі (погіршення техніки, збільшення витрат під час транспортування, зміна електрорежимів); органі-

зайціно-управлінські (не енергорієнтована система управління, політика енергозбереження); фінансово-економічні (зростання імпорту енергоносіїв, невідповідність цінової й тарифної політики, потреба у великих інвестиціях); нормативно-правової (нестабільність законодавства, відсутність відповідальності) [9, с. 39]. Тобто екологічність є основою для будь-яких дій, будь-яких наступних процесів у сфері електроенергетики та відносин, із нею пов'язаних. Для здоров'я людини порушення адміністративно-правового регулювання екологічності виготовлення й постачання електроенергії загрожує виникненням професійних захворювань або ж збільшенням ймовірності отримати травми. Тому органами державної влади створюються спеціальні стандарти та нормативи праці на підприємствах, правила охорони праці. Крім того, необхідним є встановлення суворих вимог до кваліфікації та досвіду працівників електроенергетичних підприємств, адже помилки у їх роботі можуть спричинити шкоду здоров'ю трудового колективу й довкіллю цілого регіону.

Принципом адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики вважаємо принцип субсидіарної участі держави у відносинах у сфері електроенергетики. Цей принцип лише впроваджується в національне законодавства та є більшою мірою характерним для країн – учасниць ЄС, оскільки відносини у сфері електроенергії мають договірну основу та лише частково регулюються державою. Принцип субсидіарної участі держави своєю чергою є відображенням загальної тенденції до лібералізації ринку електроенергетики. На думку К.Л. Маркевича, цей процес включає у себе «перехід до конкурентного ринку, нові механізми зв'язку покупця та продавця, підвищення комерційної ефективності, збільшення кола інвесторів» [10, с. 30]. Таким чином, держава повинна з активного учасника відносин у сфері електроенергії через державні підприємства, регулятора стати більш пасивним, тобто контролювати та наглядати за правомірністю дій інших суб'єктів. Зрозуміло, що такий перехід не може відбуватися за короткий період часу, а тому рівень участі держави має зменшуватися поступово, разом із збільшенням конкурентоспроможних суб'єктів господарювання. Відповідно, ще одним аспектом реалізації принципу субсидіарної участі держави є використання в адміністративному законодавстві методів заохочення, рекомендацій для спонукання процесу лібералізації, створення комфортних умов розвитку бізнесу в сфері електроенергетики для інвесторів. Адміністративно-правове регулювання діяльності органів державної влади повинно бути спрямоване на створення якісного сервісу для споживачів та суб'єктів господарювання, що забезпечуватиме вирішення питань й надання послуг.

Останнім принципом адміністративно-правового регулювання відносин у сфері електроенергетики є принцип наукової обґрунтованості та інноваційності. З часом технології стають застарілими, а підтримання їх роботи вимагає надміру коштів. Це підвищує фактичну вартість виготовлення електроенергії, що суперечить суспільним інтересам. Крім того, застарілі технології роблять менш безпечними умови праці та наступне постачання електроенергії, а також завдають більшої шкоди довкіллю. Серед переваг застосування інноваційних технологій в електроенергетиці Г.О. Кузнецова наводить такі, як: забезпечення відтворюваності паливних ресурсів; підтримка автономного енергозбереження; зниження вартості виробництва та підвищення його ефективності [11, с. 35]. Відповідно, адміністративно-правове регулювання у цьому разі є інструментом, який заохочує та стимулює розвиток інноваційних технологій та проведення антинаукової діяльності, що ставитиме під загрозу безпеку виробництва чи постачання.

Список використаних джерел:

1. Курбатов Д.І., Сотник І.М. Організаційно-економічні механізми стимулювання розвитку відновлювальної енергетики України. Суми : СумДУ, 2017. 110 с.
2. Муравйова В.І. Право Європейського Союзу. Київ : Ін Юре, 2016. 400 с.
3. Рязанова Н.О. Підходи до формування енергетичної стратегії на основі розвитку відновлюваної енергетики. *Бізнес-навігатор*, 2018. Вип. 3-1. С. 84–87.
4. Майстро С.В., Волошин О.Л. Механізми державного регулювання розвитку альтернативної енергетики: теоретичні підходи до визначення та змісту. *Ефективність державного управління*, 2015. Вип. 43. С. 36–43.
5. Європейська стратегія тривалої, конкурентоспроможної та безпечної енергетики (Зелена Книга Комісії Європейських Співтовариств): Міжнародний документ Європейського Союзу від 08.03.2006 URL: <https://cutt.ly/Zz0fjUS>.
6. Матвеева Ю.І. Поняття та розуміння принципу правової визначеності. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2017. Т. 200. С. 93–97.

7. Лашак В.В., Крушельницький Р.М. Нормативно-правове підґрунтя та вплив оподаткування на ціноутворення в електроенергетичній галузі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2015. № 15. С. 101–107.

8. Наливайко Л.Р., Романов М.Ю. Поняття та ознаки транспарентності в контексті євроінтеграції. *Національний юридичний журнал: теорія та практика*, 2016. С. 27–29.

9. Сегеда І.В. Формування організаційно-економічного механізму екологізації електроенергетики в Україні : дис. ... канд. економ. наук : спец. 08.00.06. Київ, 2011. 219 с.

10. Маркевич К.Л., Омельченко В. Ціноутворення на енергетичних ринках: досвід ЄС та України. Київ : Заповіт, 2016. 56 с.

11. Кузнецова Г.О. Особливості інноваційної діяльності в енергетичному секторі регіональної економіки. *Бізнес-навігатор*, 2019. № 3–2. С. 32–36.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.3.20>

НИКИТЮК Я.І.

СУПЕРЕЧЛИВІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПІДСУДНОСТІ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ

CONTROVERSIAL ISSUES OF LEGISLATIVE ENHANCEMENT OF JURISDICTION OF THE HIGHER ANTI-CORRUPTION COURT

Актуальність статті полягає в тому, що повноваження є одним із основних елементів адміністративно-правового статусу будь-якого суб'єкта права, його фундаментом, цементуючою основою. Вищий антикорупційний суд у цьому разі не є винятком, оскільки зміст і характер наданих йому повноважень не лише визначає його організаційно-структурну побудову, специфіку кадрового забезпечення його діяльності, але й безпосередньо зумовлює необхідність законодавчого закріплення додаткових гарантій незалежності суддів Вищого антикорупційного суду від зовнішнього та внутрішнього впливу, а також встановлення особливого порядку притягнення їх до дисциплінарної відповідальності, фінансового, соціального, матеріально-технічного та іншого забезпечення. Мета статті полягає у тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства, наукових поглядів та висновків міжнародних експертів розкрити специфіку предметної підсудності Вищого антикорупційного суду, а також визначити недоліки її законодавчого закріплення. Досліджується генеза правового регулювання підсудності Вищого антикорупційного суду, а також аналізуються причини, що зумовили необхідність її корегування. Надається розгорнута характеристика повноважень Вищого антикорупційного суду і на основі проведеного дослідження робиться висновок про невідповідність підсудності Вищого антикорупційного суду і підслідності Національного антикорупційного бюро України. Визначається доцільність законодавчого закріплення особливих умов, наявність яких є обов'язковою вимогою під час віднесення кримінальних проваджень до підсудності Вищого антикорупційного суду. Надається оцінка аргументам, які наводяться в конституційному поданні про визнання таким, що не відповідає Конституції України, Закону України «Про Вищий антикорупційний суд». Зроблено висновок, що попри наявні законодавчі недоліки, прогалини та суперечності, віднесення до повноважень Вищого антикорупційного суду здійснення

© НИКИТЮК Я.І. – аспірант кафедри поліцейського права (Національна академія внутрішніх справ)